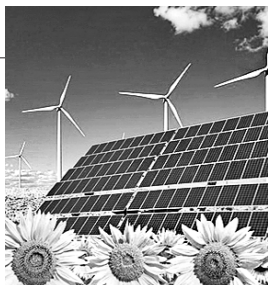

На думку експертів, за альтернативною енергетикою, органічним землеробством та ІТ-інженерією — майбутнє

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечних середовищах»

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ВІВТОРОК, 31 СІЧНЯ 2017 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№18 (5887)

ЦИТАТА ДНЯ

ВОЛОДИМИР ГРОЙСМАН

«Завдання уряду — зробити економічне зростання відчутним для громадян».

Прем'єр-міністр про те, як позитивні тенденції розвитку компаній трансформувати у добробут працівників

Київ і Берлін звірили годинники

ПАРТНЕРСТВО. Президент Петро Порошенко здійснив робочий візит до Німеччини. Про це повідомляє департамент прес-служби АП. У Берліні він провів зустріч з Федеральним канцлером Ангелою Меркель. Лідери обговорили ситуацію на Донбасі, виконання Росією мінських угод і питання звільнення заручників.

У межах візиту Петро Порошенко зустрівся також із президентом Бундестагу Норбертом Ламбертом. Глава Української держави висловив вдячність за тверду позицію спікера німецького парламенту на підтримку територіальної цілісності нашої держави та принципового невизнання анексії Росією Криму. Співрозмовники висловили переконання, що політика санкцій щодо РФ має зберігатися до повного виконання нею мінських домовленостей. Петро Порошенко та Норберт Ламберт вважають, що Брюссель має пришвидшити надання українцям безвізового режиму та ратифікацію Угоди про асоціацію. Петро Порошенко звернувся з проханням до парламенту Німеччини визнати Голодомор 1932—1933 років в Україні актом геноциду українського народу.

ЦИФРА ДНЯ

4,1 млрд гривень

Таку суму фінансових операцій, пов'язаних з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом в Україні, за даними Держфінмоніторингу, можна пов'язати з фінансуванням сепаратизму торік

Коли в Маріуполі буде чисте повітря?

Фото з сайту skyscrapercity.com

СИТУАЦІЯ. Жителі приморського міста намагаються прискорити модернізацію металургійних комбінатів, щоб полішити стан забрудненого довкілля

Час відмовитися від моделі бюджетного утримання

РЕФОРМУВАННЯ. Не люди повинні звертатися до служби зайнятості, а її фахівці пропонувати клієнтам послуги — так ставлять питання в Черкасах

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

«Якось прожити, аби не вмерти, на виплати з без-

робіття можна», — саме так оцінив рівень турботи про тих, хто не може знайти роботу, один з учасників зустрічі роботодавців і фахівців служби зайнятості, що

відбулася в Черкасах. Хоч така оцінка мала й неочікувано іншу реакцію, про яку трохи нижче. Ця розмова, а точніше, дискусія відбулася після невіщої оцінки

Прем'єр-міністром Володимиром Гройсманом ситуації в державі з безробіттям. Держслужба зайнятості має перейти від моделі утримання з держбюджету до

моделі створення робочих місць. Прем'єр наголосив, що має намір «дати людям роботу і нормальну заробітну плату».

4

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 30 січня 2017 року

USD 2719.2242

за 100 доларів США

EUR 2904.4034

за 100 євро

RUB 4.5080

за 10 рублів

/ AU 322010.53

AG 4541.10

за 10 трійських унцій

PT 264308.59

PD 194968.38

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Танкова рота проти одного «Оплота»

ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ. У цьому році Президент очікує на швидку й повну комплектацію танкових підрозділів

Катерина МАЦЕГОРА,
«Урядовий кур'єр»

Січневе засідання Рада національної безпеки і оборони присвятила розгляду державного оборонного замовлення на 2017 рік. Голова РНБО Петро Порошенко попросив присутніх врахувати в щорічному «плані обороноздатності» всі недоліки 2016 року. «Державне оборонне замовлення на 2017 рік ми маємо сформулювати з повним урахуванням торішніх недоліків. Звертаю увагу, що 81% державного оборонного замовлення — загальний фонд держбюджету. Ми переконані в тому, що цей показник буде гарантовано профінансовано», — розставив акценти глава держави. В грошовому еквіваленті це приблизно 9 мільярдів гривень (фінансування мало розпочатися від суботи. — Авт.).

Згідно з президентським дорученням, формування державного оборонного замовлення здійснюватимуть щонайменше на три наступні роки. Цей крок допоможе керівництву держави дати життя новітнім розробкам українського оборонно-промислового ком-

плексу та вітчизняних конструкторів. У пріоритеті будуть фахівці з хорошим реноме, високим авторитетом у військах та відомим ім'ям на міжнародному ринку. Цього разу Президент цілком підтримав пропозицію закуповувати зразки озброєння та військової техніки в таких обсягах, щоб повністю переозброїти певні військові підрозділи.

Вітчизняні розробки рятують експорт

Дискусія членів Радбезу розгорнулася під час розгляду питання щодо переліку закупівельних товарів для війська. «У нас стає вибір: або один «Оплот», або десять глибокомодернізованих і капітально відремонтованих Т-64 чи Т-80. «Оплот» будують щонайшвидше за 18 місяців, а цикл глибокої модернізації Т-80 становить 2,5 місяця. Тобто у нас постає питання: або танкова рота в повному складі, або один танк, — сказав він. — Поки у нас є ресурс, треба терміново провести глибоку модернізацію зазначених танків. Нам необхідно передовсім забезпечити танкові під-

розділи в повному обсязі стовідсотковою комплектацією глибокомодернізованими, капітально відремонтованими машинами за надзвичайно короткий термін».

Потім глава держави акцентував на намірах збільшити експорт української зброї власного виробництва та розробити програми оновлення виробничого фонду оборонних підприємств. Його

конують на виробничих фондах, які зношені на 67%. На декотрих підприємствах — на 80%. Саме тому він доручив присутнім розробити програму оновлення виробничих фондів. На переконання глави держави, брак сучасних виробничих потужностей блокує можливість ефективно конкурувати на світовому ринку і забезпечувати шляхом зовнішніх замовлень мо-

вчати людей, а ще забезпечувати армію потрібною зброєю.

Торік оборона спрацювала на четвертку

Щодо 2016 року, то, на думку Верховного головнокомандувача, оборонний комплекс довів свою ефективність. На це не вплинули навіть перипетії з фінансуванням. Торік видатки загального фонду Держбюджету становили близько 58% загального обсягу фінансування і були профінансовані на 100%, тоді як видатки спеціального фонду — менш ніж на відсоток. «Протягом 2016-го оборонний комплекс України спрацював на тверду четвертку, на тверде добре, — резюмував Петро Порошенко. Він також нагадав, що торік на озброєння Збройних сил було прийнято 17 нових або глибокомодернізованих зразків зброї та військової техніки.

Серед них і новий санітарний бронетранспортер БТР 4-С, і новий ремонтний БТР 4-РМ, і спеціальна апаратура СА-10У, і новий кулемет. «У військах уже високо оцінили перший дослідницький досвід експлуатації новітнього озброєння»,

— поділився інформацією Президент.

Далі йшлося про проведення дослідної експлуатації БТР-3 в зоні бойових дій. За словами Петра Порошенка, цей бронетранспортер чудово проявив себе під час бойових дій. Він має величезний експортний потенціал. А тактично-бойова колісна машина «Дозор-Б» нині проходить дослідницьку експлуатацію.

Приділили увагу ситуації у державному концерні «Укроборонпром». Там із власної ініціативи та за рахунок власного ресурсу торік було створено низку інноваційних зразків нових ракет. Йдеться передовсім про РС-80, безпілотний авіаційний комплекс «Горлиця», «Фантом». Також розробляли бойові модулі для бронетехніки.

А наприкінці заходу глава держави висловив упевненість у тому, що підприємства оборонного комплексу буде забезпечено державним замовленням на виробництво продукції військово-промислового комплексу. Головне — забезпечити розвиток промислового потенціалу оборонного комплексу та модернізацію виробничих потужностей оборонних підприємств.

З журбою радість обнялась...

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ. Олександра Олеся перепоховали в День пам'яті загиблих під Крутами

Оксана ГОЛОВКО,
«Урядовий кур'єр»

На початку ХХІ століття на Лук'янівському цвинтарі в Києві встановили надмогильні хрест і плиту з написом: «Володимир Наумович (1894 — 1918). Володимир Шульгин (1894 — 1918). Тут поховано учасників бою під Крутами 29 січня 1918 року, які загинули за волю України. Слава Героям! «Нема любові понад ту, що окропила кров'ю Крути...»

Як відомо, друзів, як і всіх молодих загиблих захисників київського напрямку від російського окупаційного червоного війська Муравйова, спершу перепоховали на Аскольдовій могилі. Коли ж 1934 року на похованнях радянська влада влаштувала парк, бабуся Наумовича перенесла їхній прах таємно на Лук'янівський цвинтар, про що ця родина розповіла громадськості незалежної України лише в середині 1990-х. Хлопців поховано в одній труні, бо перед смертю міцно обійнялися... У 99-ті роковини подвигу під Крутами споминок в українській землі наразі знайшов і автор

Вірш «З журбою радість обнялась» складається всього з двох строф, та в ньому і поетичне кредо Олеся, і характеристика українських переломів

багатьох пророчих рядків український поет Олександр Олесь. Саме зі свіжої могили подружжя Кандиб поблизу останнього пристанища двох кручанців розпочинається на Лук'янівському цвинтарі майбутній Пантеон видатних українців.

У неділю під час молебню у Володимирському соборі в Києві Святійший Патріарх Київський

і всієї Руси-України Філарет зазначив, що, хоч Олександр Олесь жив і помер за межами України, він любив Батьківщину і свою любов втілював у поезії. Перепоховання Олександра Олеся стало дуже символічним, адже відбулося у День пам'яті Героїв Крут, які беззастережно віддали свої молоді життя за Україну в критичну хвилину, коли

боронити землю було нікому, а українська незалежність проходила випробування внутрішніми чварами.

«У своїх творах великий поет часто різними художніми засобами доноси, що саме внутрішні чвари та розбрат, невміння об'єднатися заради великої мети не раз призводили в історії України до трагічних наслідків», —

зазначив Президент України Петро Порошенко, який разом з дружиною взяв участь у панахиді-прощанні з українським письменником та поетом Олександром Олесем.

На думку Президента, не лише перепоховання в Україні, а передовсім вивчення та популяризація творів Олександра Олеся стане даниною пам'яті поета. «Олександр Олесь, можливо, як ніхто інший, глибоко розкрив біль душі людини, яка втратила Батьківщину та опинилася в еміграції. Його поезія вчить, як треба любити Україну», — зазначив Президент.

Також у неділю Президент Петро Порошенко разом з дружиною Мариною Порошенко вшанували пам'ять оборонців української державності, які загинули у бою поблизу селища Крути.

Президентське подружжя поклало квіти до пам'ятного хреста на Аскольдовій могилі у Києві, де було поховано вбиваних студентів. Присутні вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

У заходах також взяли участь Голова Верховної Ради Андрій Парубій,

члени Кабінету Міністрів, Київський міський голова Віталій Кличко.

У зверненні до українського народу у День пам'яті Героїв Крут Петро Порошенко відзначив, що героїчний бій під Крутами назавжди вписано на скрижалі національної історії передусім як приклад волелюбності та незламності українського народу.

«Нині, як і тоді, Росія розв'язала війну і заперечує свою агресію, намагаючись поширити у світі міф про внутрішній конфлікт у нашій державі. Стало традицією у День пам'яті Героїв Крут вшановувати сучасних героїв, які віддали своє життя за суверенітет і територіальну цілісність держави вже в нинішній українсько-російській війні», — зазначив глава держави.

На жаль, того недільного дня також не обійшлося без жертв. Бій за авдієвську промислову зону 29 січня тривав безперервно протягом 19 годин. 5 українських військовослужбовців загинули, 14 — отримали поранення і травми. Ще двох захисників Україна втратила на цьому напрямку в понеділок.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

УРЯДОВИЙ КОНТАКТНИЙ ЦЕНТР ПОВІДОМЛЯЄ

Як ввезти на територію України незареєстровані ліки?

МЕДИЦИНА. У зверненнях на урядову «гарячу лінію» люди скаржаться на нестачу необхідних їм препаратів

Інна КОСЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

Захворівши, усі топчуть доріжку до аптек. Безумовно, швидкість одужання хворого й лікування залежать не лише від лікарів, а й від якості медичних препаратів.

Для забезпечення прозорості та об'єктивності закупівлі ліків й унеможливлення тінювих схем з ініціативи уряду було прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення своєчасного доступу пацієнтів до необхідних лікарських засобів та медичних виробів шляхом здійснення державних закупівель із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі». Відповідно до закону, завдання організації й проведення закупівлі лікарських засобів і медичних виробів, інші послуги, пов'язані із закупівлею, було покладено на міжнародні спеціалізовані організації. Також Кабмін прийняв постанову від 7.10.2015 р. № 804 «Про внесення змін до Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну».

На жаль, в Україні ситуація з ліками, особливо з тими, які має надавати держава на пільговій основі, традиційно

далека від ідеалу. Істотні проблеми — нестача або повна відсутність необхідних медикаментів, високі й неконтрольовані ціни на них, складні процедури отримання рецептів тощо.

За повідомленням управління взаємодії з громадськістю Урядового контактного центру, в 2016-му та з початку 2017 року на урядову «гарячу лінію» надійшло

понад 700 звернень з питань діяльності аптечних закладів. Здебільшого було зареєстровано скарги від жителів Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Одеської та Запорізької областей.

Люди скаржилися на нестачу необхідних їм ліків в аптечних закладах, некоректну поведінку фармацевтів, недостатню кількість аптек, продаж ліків неналежної якості тощо. Також просили підказати, де можна придбати необхідні лікарські засоби.

Понад 700 звернень з питань діяльності аптечних закладів надійшло в 2016-му та з початку 2017 року на урядову «гарячу лінію».

Заявник з Новоархангельського району Кіровоградщини, зателефонувавши на урядову «гарячу лінію», поскаржився, що протягом трьох тижнів у своєму населеному пункті не міг придбати карбамазепін для лікування

сулінозалежний, вживає ці препарати за призначенням лікаря. Після розгляду звернення департаментом охорони здоров'я Одеської міської ради заявникові повідомили, що його забезпечать цукрознижувальними препаратами протягом трьох робочих днів.

Киянин повідомив на урядову «гарячу лінію», що хоче ввезти на територію України незареєстровані лікарські засоби програф та палганциловир (або вальцит). Чоловік зазначив, що його батькові провели пересадку органів, після якої він потребує цих ліків, і просив надати дозвіл для їх ввезення. Звернення розглянули у Міністерстві охорони здоров'я. Чоловіку відповіли, що провезти на те-

риторію України незареєстровані ліки можливо за умови подання у МОЗ повного пакета документів, а саме листа з інформацією про препарат та мету його ввезення в країну, довідки від лікаря із зазначенням діагнозу та рецепта на препарат, оформленого згідно з правилами, затвердженими МОЗ та зареєстрованими у Мін'юсті, з печаткою закладу охорони здоров'я, підписом та особистою печаткою лікаря.

За період з 23 січня 2017 року до 29 січня 2017 року на урядову «гарячу лінію» надійшло 100 тисяч 506 дзвінків, а також 887 звернень зареєстровано через інтернет.

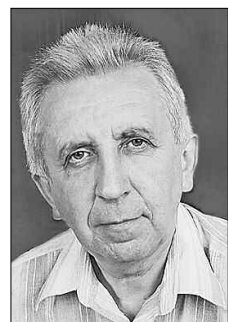
Нині громадяни також можуть отримати відповідь, роз'яснення чи довідкову інформацію, звернувшись на урядову «гарячу лінію» за скороченим номером телефону 1545 у цілодобовому режимі та безкоштовно як зі стаціонарних, так і телефонів мобільних операторів (Київстар, Vodafone Україна, Lifecell).

1545
Урядова телефонна «гаряча лінія» працює цілодобово.
0-800-503-045 — «гаряча лінія» для підприємців
044-284-19-15 — для жителів м. Києва.
+380 44 284-19-15 — для громадян, які перебувають за кордоном.
Веб-сайт Урядового контактного центру **www.ukc.gov.ua**

ПРОШУ СЛОВА!

Доки газ не гримне...

Олександр ВЕРТИЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Перші святкові дні нового року для сумчан видалися не вельми приємними, а для багатьох мешканців двох будинків на вулиці Металургів та проспекту Михайла Лушпи стали взагалі жакливими. Саме в цих багатоповерхівках з інтервалом у кілька днів пролунали вибухи: двоє, м'яко кажучи, неадекватних господарів навмисно від'єдали газові трубки від плиток, напустили в кухню блакитного палива і... запалили сірники.

У першому випадку одна сусідка загинула, більше десятка мешканців звернулися по медичну допомогу, а осколки скла та балонних і віконних рам долітали до протилежного боку вулиці. В другому, на щастя, обійшлося без жертв, однак у сусідніх квартирах повилітали шибки, знесло двері. Що казати про епіцентри вибухів, коли загалом до десятка жилих помешкань стали непридатними для проживання і потребують капітального ремонту. Не кажучи про шок, який пережили сусіди, передусім діти.

Збіг чи ні, але вибухи пролунали в різні пори доби з хвилинною точністю: о 8.40 та 20.40. І спричинили їх душевно неврівноважені мешканці, один з яких перебуває на обліку у психоневрологічному диспансері, а інший, за свідченнями сусідів, вирізнявся дивакуватою поведінкою. До того ж постійно пиячив, влаштовував домашні дебоші, лупцював співмешканку, яка після новорічного свята збрала свої речі й пішла від свого благовірного.

Нині правоохоронці з'ясовують усі деталі пригод, але плачевних наслідків ніхто не скасує. Ті, хто спричинив руйнування помешкань, підлікувавшись після одержаних опіків, чекатимуть своєї долі у СІЗО — їхню осудність ще будуть встановлювати. А пересічні сумчани не перестають перейматися питаннями: чи можна було уникнути трагедії і неприємностей? Чи захищені нині городяни від таких душевнохворих підрильників? Чи є гарантії, що подібне не повториться в якомусь іншому місці? Бо кого-кого, а хворих, у яких, як кажуть, не всі вдома, дедалі більше.

Останнє твердження — аж ніяк не перебільшення. За даними Асоціації психіатрів України, нині мешканців з відхиленнями у психіці приблизно 1–2% (чому їхня кількість зростає — інша не менш важлива проблема). І живуть вони не тільки в Сумах — варто оглядатися навколо. Люди не винні, що вони хворі. А ось здорове суспільство повинне думати і турбуватися про них: наладити облік, за потреби — лікувати, а якщо пацієнт становить загрозу для оточення, то й примусово утримувати у відповідних закладах. Тобто кожен повинен бути там, де повинен бути: хворий — у лікарні, злочинець — у в'язниці й так далі.

Згадуючи про сумські випадки, впевнюєшся: щастя — в нещасті. Після того, як сталися газові вибухи, у місті вдарили в усі дзвони. Під час зустрічей представників місцевої влади з містянами останні акцентували увагу на тому, що деякі мешканці становлять потенційну загрозу для навколишніх. Як правило, такі «неадекватні» ледь не щодня граються з вогнем у прямому і переносному значеннях. Серед них — самогонники, які, готуючи і дегустуючи оковиту, часто втрачають будь-який контроль, хоч і мають справу з газом. Чимало лиха можуть наробити безхатьки — особливо в холоди, коли намагаються самотужки зігрітися. Словом, перелік не куций.

Тож у місті вирішили скласти списки всіх соціально не благонадійних жителів, включаючи людей із психічними відхиленнями. До цього долучили дільничних, представників ОСББ і ЖЕКів, медиків, громадських активістів — усіх, хто зацікавлений бодай у відносному щоденному спокої. Газові вибухи оголили вкрай гостру і нагальну проблему не тільки в Сумах. І якщо у слобожанському центрі після січневих струсів хоч якось узялися за наведення ладу, то решті регіонів навряд чи варто чекати подібного лиха.

Часто повторюємо прописну істину: що написано на роду — того не об'їдеш і на льоду. Але ж не забуваймо, що береженого Бог береже. Тим паче, коли бачимо загрозу, запобігти якій набагато легше, аніж потім боротися з її наслідками.

З яскравим почином, Марто!

ЮНІОРСЬКИЙ МАКСИМАЛІЗМ. 14-річна українська тенісистка Марта Костюк виграла одиночний титул юніорського турніру Australian Open-2017.

У фіналі Марта в напруженій боротьбі взяла гору над чемпіонкою юніорського Ролан Гаррос — 17, коли вона перемогла на Вімблдоні (2004), і Еліні Світоліні — 15, коли вона здобула перемогу на Ролан Гаррос. Юну українську надію привітав у Твіттері Президент Петро Порошенко.

шою, кому підкорився Australian Open. Також Марта Костюк стала наймолодшою з українок, яка виборола титул на юнацькому Шоломі. Андрію Медведеву було 16 років, коли він виграв Ролан Гаррос (1991), Катерині Бондаренко — 17, коли вона перемогла на Вімблдоні (2004), і Еліні Світоліні — 15, коли вона здобула перемогу на Ролан Гаррос. Юну українську надію привітав у Твіттері Президент Петро Порошенко.

фото з сайту inshe.tv

Наявність робочого місця не впливає на призначення допомоги

Ольга ПРОКОПЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

ЩО ТУРБУЄ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ. Аналізуючи дзвінки, які надходили на пряму телефонну лінію Кабміну у п'ятницю, перший заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій Юсуф Куркчі виокремив дві найбільш проблемні вимушено переміщених осіб. Перша — це житлова, друга — людський фактор. Їх оголошують найчастіше у відділах соціального захисту населення.

Пані Ірина із сім'єю мешкає, сподівається, тимчасово в гуртожитку міста Миколаєва. Не з власної волі займає чужі квадратні метри. Воліла б ще раз переїхати нехай в інше місто, аби лише у власне житло. Зателефонувавши, вона поцікавилася можливістю придбання для неї помешкання як компенсацію за втрачене майно на тимчасово окупованій території. Адже чула, що в інших містах переселенцям купують житло. За словами Юсуфа Куркчі, це прерогатива місцевої влади. Якщо у

бюджеті населеного пункту є кошти, то за згодою сторін придбають квадратні метри для переселенців.

Ольга Рижко до 2014 року жила в Горлівці. Потім шукала прихистку в Запоріжжі, нині мешкає в Києві. Коли звернулася у відділ соціального захисту Дарницького району, щоб оформити довідку ВПО, то почула дещо незрозуміле про соціальну виплату переселенцям. Там повідомили: якщо вона отримує допомогу протягом шести місяців як переселенка і не працює

лаштована, то надалі на цю допомогу може не розраховувати. З подібною проблемою в столиці зіткнувся ще один переселенець. У відділі соціального захисту Оболонського району йому сказали, що виплату соціальної допомоги як вимушеному переселенцю йому припинять, поки він не влаштується на роботу. Тепер чоловік працює лаштувався, і йому відповіли, що вже виплату припинено у зв'язку з тим, що він не мав офіційного місця роботи, а виплата поновленню не підлягає.

— Факти наявності робочого місця і призначення соціальної допомоги переселенцям між собою жодним чином не пов'язані, — відповів перший заступник міністра. — У відділі соцзахисту або не зрозуміли проблему і неправильно відповіли, або ще є аспекти, про які люди не інформують, як-от наявність нерухомотості. Соціальну допомогу ВПО призначають за фактом, якщо людина переселилася.

Чинивник порадив повторно подавати документи на розгляд, а паралельно пообіцяв скерува-

ти запити у відповідні міністерства.

Запитували у представника Міністерства з питань тимчасово окупованих територій і про ідентифікацію мешканців східних областей, процедуру якої тепер слід проходити раз на три місяці.

За словами Юсуфа Куркчі, держава, надаючи певну соціальну допомогу, має право перевірити, чи справді її отримує та, а не інша людина. В такий спосіб зокрема виявляють «мертві душі».

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2017 році для участі у багатонаціональних навчаннях

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2017 році для участі у багатонаціональному навчанні з підготовки підрозділів збройних сил, українсько-американському навчанні «Сі Бриз — 2017» та українсько-американському навчанні «Репід Трайдент — 2017» схвалити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
19 січня 2017 року
№ 1826-VIII

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НКРЕКП)

ПОСТАНОВА
Київ

№ 51

23.01.2017

Про встановлення на лютий 2017 року роздрібних тарифів на електричну енергію при переході до ринкових роздрібних тарифів на електричну енергію, що відпускається для кожного класу споживачів, крім населення, на території України

Відповідно до законів України «Про електроенергетику» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», постанов Кабінету Міністрів України від 07 травня 2014 року № 148 «Про особливості регулювання відносин у сфері електроенергетики на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя» та від 07 травня 2015 року № 263 «Про особливості регулювання відносин у сфері електроенергетики на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження» та Порядку ринкового формування роздрібних тарифів на електричну енергію, що відпускається споживачам, затвердженого постановою НКРЕКП від 13 червня 2016 року № 1129, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Установити на лютий 2017 року роздрібні тарифи на електричну енергію при переході до ринкових роздрібних тарифів на електричну енергію, що відпускається для кожного класу споживачів, крім населення, на території України:

Енергопостачальні компанії	Тарифи для споживачів згідно з класом напруги без ПДВ, коп./кВт·год	
	1 клас напруги	2 клас напруги
ПАТ «Вінницяобленерго»	156,53	207,04
ПАТ «Волиньобленерго»	152,60	193,72
ПАТ «ДТЕК ДНІПРООБЛЕНЕРГО»	141,01	168,40
ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»*	152,39	193,96
ПАТ «ЕК «Житомиробленерго»	157,03	208,99
ПАТ «Закарпаттяобленерго»	160,37	208,99
ВАТ «Запоріжжяобленерго»	142,86	180,80
ПАТ «Київенерго»	147,71	170,72
ПАТ «Київобленерго»	154,93	188,77
ПАТ «Кіровоградобленерго»	157,41	204,66
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»*	166,86	208,99
ПАТ «Львівобленерго»	153,99	190,65
ПАТ «Миколаївобленерго»	153,30	193,28
ПАТ «Одесаобленерго»	153,71	195,15
ПАТ «Полтаваобленерго»	151,87	191,87
ПАТ «Прикарпаттяобленерго»	154,78	208,99
ПАТ «Рівнеобленерго»	159,61	203,89
ПАТ «Сумиобленерго»	158,37	206,94
ВАТ «Тернопільобленерго»	159,41	206,28
АК «Харківобленерго»	154,80	187,23
ПАТ «ЕК «Херсонобленерго»	161,59	203,26
ПАТ «Хмельницькобленерго»	156,45	203,28
ПАТ «Черкасиобленерго»	149,97	185,35
ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго»	157,94	201,38
ПАТ «Чернігівобленерго»	157,93	204,05
ДПЕМ ПрАТ «Атомсервіс»	140,48	168,37
ДП «Регіональні електричні мережі»*	135,11	155,53
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»*	135,10	171,44
ТзОВ НВП «Енергія-Новояворівськ»	149,51	184,03
ТзОВ «Енергія-Новий Розділ»	153,92	204,52
ТОВ «ДТЕК ВИСОКОВОЛЬТНІ МЕРЕЖІ»*	132,72	141,03
ПАТ «Укрзалізниця»*	143,90	180,52

* на території здійснення ліцензованої діяльності, крім території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження

2. Ця постанова набирає чинності з 01 лютого 2017 року, але не раніше дня, наступного за днем її опублікування в офіційному друкованому виданні — газеті «Урядовий кур'єр».

Голова НКРЕКП Д. Вовк

Час відмовитися від моделі бюджетного утримання

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Безробіття як «бізнес»

Отож настав час докорінно реформувати всю систему зайнятості.

Як же спрацювала Черкаська обласна служба торік? Статистика засвідчує, що у містах і селах триває скорочення чисельності штатних працівників. Тільки в січні — вересні, порівняно з відповідним періодом 2015 року, їхня кількість в області зменшилася на 3% і становила 219 тисяч осіб. Як поділився прогнозами директор обласного центру зайнятості Григорій Дендемарченко, 2017-й на ринку праці поки не віщує змін на краще: «Ситуація не буде простою. За лічені дні кількість фізичних осіб-підприємців зменшилася на 2600».

Хоч посадовець і не назвав причини явища, та очевидно — це реакція на зростання розміру єдиного соціального внеску (ЄСВ) для цієї категорії підприємців. В області залишаються значимими обсяги вимушеної неповної зайнятості. Торік протягом шести місяців у відпустках без збереження зарплати перебували 6,7 тисячі осіб (3,1% штатної чисельності), ще 8,4 тисячі працювали неповний робочий день або тиждень. Найбільше скоротили працівників у галузях науки й техніки, мистецтва, спорту, розваг і відпочинку, у сфері фінансів.

Позитивом керівництво служби вважає те, що торік — уперше за останні три роки — побиляло вакансій. 6905 роботодавців надавали інформацію про потребу в працівниках, у тому числі 6815 для укомплектування службою зайнятості. Кількість вакансій, заявлених роботодавцями, збільшилася порівняно з 2015 роком та становила 36 369 одиниць, за сприяння центрів зайнятості 91,3% вакансій було укомплектовано.

Торік 148 осіб започаткували власну справу завдяки одноразовій допомозі з безробіття. Тимчасову зайнятість забезпечено 16 032 особам. Рівень охоплення безробітних тимчасовою зайнятістю в області становить 25,2%, що перевищує показники 2015 року та загальнодержавні (в Україні рівень охоплення безробітних цією послугою становить 18,4%).

На виплати безробітним торік надано 300 мільйонів гривень. Мінімальний розмір такої виплати — 544 гривні, максимальний — 6400, середній — 1800 гривень. Представники роботодавців зауважували, що це доволі значні суми (саме з відррахувань підприємств у відповідний фонд здійснюють виплати). Голова обласного об'єднання робото-

За сприяння Черкаської служби зайнятості за останні 3 роки на ПАТ «Дашуківські бентоніти» працевлаштовано понад 100 безробітних на робітничі посади

давців Борис Райков влучно зауважив:

— І підприємства, і служба зайнятості мають спільно працювати над розв'язанням проблеми стимулювання створення робочих місць в області. Саме на це й націлюють нас урядовці — не допускати ситуації, коли для декого з безробітних перебування на біржі праці стає своєрідним «бізнесом».

Швидше ламати стереотипи

За словами Григорія Дендемарченка, очолювана ним служба наблизилася до завершального етапу реорганізації. Буде зменшено кількість адміністративно-господарського персоналу центрів на місцях. Але зросте кількість працівників, які безпосередньо обслуговують клієнтів служби, що неодмінно позначиться на якості сервісу для шукачів роботи, безробітних та на співпраці з роботодавцями. Результатом реформи служби зайнятості має бути формування якісно нових відносин на ринку праці. «Не люди повинні йти до служби зайнятості за працевлаштуванням, а служба зайнятості має йти до людей і пропонувати їм свої послуги», — наголосив він.

Назріли й зміни в законодавстві щодо зайнятості населення. На думку учасників дискусії, першочергові з них — перегляд вимог до роботи, забезпечення страхового принципу під час призначення допомоги з безробіття, а також зменшення вікової межі із 45 до 35 років для отримання ваучера на перенавчання. Такі кроки допоможуть оперативному запровадженню системних змін у роботі служби.

Фахівці служби розповіли про низку нових ефективних механізмів. Планують, приміром, широко використовувати відеореєстри, відеовакансії та відеопрезентації роботодавців. Зацікавила робо-

тодавців і форма спілкування з претендентами на роботу в режимі онлайн-співбесіди. Тут зникає можливість для несумлінних пошуковців роботи роботодавця написати відмову, тобто продовжити отримання допомоги.

Також з початку цього року запроваджено електронну чергу попереднього запису громадян для відвідування центру зайнятості. Це дає змогу скористатися сервісом для запису на індивідуальний прийом до фахівця, без потреби попередньо приходити до центру зайнятості. А ще кожен пошукач роботи отримує можливість дистанційного навчання та навчання онлайн за допомогою освітнього проекту Prometheus, а претенденти на нові робочі місця вже можуть безкоштовно вивчати англійську мову. В області розпочали формування кадрового резерву для роботодавців із числа випускників навчальних закладів.

Одне з актуальних питань — легалізація зайнятості населення. Нині триває робота зі створення міжвідомчої обласної комісії з питань детінізації економіки та легалізації зарплати.

Не обійшли увагою учасники дискусії й питання

співпраці служби зайнятості області з вищими. Директор центру післядипломної освіти, доуніверситетської підготовки та розвитку кар'єри Черкаського державного технологічного університету Світлана Лишко розповіла, як створений на базі вишу центр дає можливість молоді отримати максимум інформації з перших рук, ознайомитися з організаціями, установами, в яких можна буде отримати роботу, оцінити свої шанси та зрозуміти, що потрібно, щоб претендувати на певну вакансію. У цьому центрі кожен бажачий може за допомогою фахівців служби зайнятості пройти індивідуальне тестування та підібрати роботу. Виш поставив перед собою завдання — не лише надати гідну освіту студентам, а й працевлаштувати їх на Черкащині. А директор Черкаського міського центру зайнятості Оксана Щербак наголосила, що вже незабаром у цьому центрі представники служби зайнятості організують спільні зустрічі з роботодавцями та головами студентських рад або студентських комітетів, які бажать працевлаштуватися. Шкода тільки, що подібні центри функціонують не в усіх вишах.

Насамкінець. Ситуація на ринку праці поки що напружена. Немало безробітних не поспішають зайняти вакансії із зарплатою 2—3 тисячі гривень. І це зрозуміло — чи є сенс офіційно влаштуватися, щоб отримувати мізер? Утім, як зазначають деякі експерти, на ринку нині немає проблеми знайти роботу. Натомість є інша — роботодавцю буває складно підібрати кваліфікований персонал. Крім того, якщо раніше можна було розглядати кандидатури шести претендентів протягом двох тижнів і вибрати одного, то тепер, поки черга дійде до шостого, перші три вже знайдуть собі роботу. Але чому все-таки чимало людей воліють краще отримувати 1800 гривень допомоги з безробіття, аніж шукати роботу? Нарікали й роботодавці: чому чимало кваліфікованих фахівців виїжджають за кордон? Та самі й відповіли: у Польщі черкашани заробляють за місяць до 15 тисяч гривень. Є над чим поміркувати.

Григорій Дендемарченко зауважує, що тим, хто справді хоче працевлаштуватися, служба зайнятості готова підставити плече: запропонувати роботу або перекваліфікацію. Хотілося б, аби безробітним підставляли плече кваліфіковано, професійно, а віддача була максимальною. Зрештою, цього вимагає саме життя.

АКТУАЛЬНО

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

Жити у промисловому Маріуполі й не перейматися причинами та наслідками тутешніх екологічних проблем просто нереально. Існує навіть версія про містичний характер таких поневірянь маріупольців. Її суть у тому, що влітку 1930 року, коли на околицях міста розпочалося будівництво металургійного підприємства, на трапили на прадавній колективний могильник Дніпро-донецької культури, в якому археологи виявили понад сотню поховань наших предків.

Звісно, про перенесення вже обраного місця будмайданчика не йшлося, на темпи робіт це також не вплинуло, і вже через три роки тут запрацювали перші домна і мартенівська піч. Оскільки на той час у місті вже гучно гудів і густо димів один металургійний завод (ще з 1887 року), побільшало підстав шукати зв'язок між шкідливим виробництвом із його токсичними викидами та значним розширенням міських кладовищ. А не так давно тутешні громадські активісти влаштували символічні похорони доквілля і принесли на громадські екологічні слухання, що відбулися, домовину із промовистим написом «Екологія Маріуполя».

Затримати
дихання на час
модернізації?

Відколи на березі Азовського моря запрацювали відразу два металургійні велети, у місцевих жителів неоднозначне ставлення до географії, яка водночас і проти, і за маріупольців. У першому разі ті потужні підприємства, що змусили забути про свій морський бриз, свого часу збудували на березі моря саме через зручне географічне розташування. Одночасну близькість до сировини й палива, наявність морського порту та непоганий вибір робочої сили за рахунок жителів довколишніх приазовських сіл.

А якщо поглянути з іншого боку, то металургійні комбінати були і залишаються годувальниками не одного покоління жителів міста, оскільки гарантували їм надалі роблять це) їм роботу, непогані заробітки тощо. Та в Маріуполі ніколи не припинялися не тільки нарікання на поганий стан навколишнього середовища, а й намагання бодай трохи його поліпшити.

«Цю проблему треба розв'язувати, і ми повинні знаходити компромісні рішення, — зазначив під час публічних екологічних слухань Маріупольський міський голова Вадим Бойченко. — Нині питання не стоїть: працюватимуть наші металургійні комбінати чи ні. Маємо виконати заходи, які ввійшли до екологічної програми, розрахованої на 2012—2020 роки. Тим більш, що попередня робота вже дала результати: завдяки виконанню деяких пунктів цієї програми з 2011-го по 2015-й викиди в атмосферу зменшилися на 40%».

Про результати згаданої роботи висловилися й громадські активісти, які прийшли на захід у залі Приазовського державного технічного університету. Апелювали вони, тримаючи плакати: «Дайте кисню Маріуполі!», «Затримайте дихання на вісім років!», «Восьме диво світу — шлакова гора «Метінвесту» чи «Метінвест» маріупольцям: пільгові місця для

Фото автора

КОМПЕТЕНТНО

Олег СЕМЕРАК,
міністр екології
та природних ресурсів України:

— Останніми роками громадські слухання перетворилися радше на формальність, ніж справжню дискусію між громадою та бізнесом. Ці правила треба змінити. І сподіваюся, що ті численні звернення, які надходять до Мінприроди, буде не тільки оприлюднено, а й враховано підприємствами «Метінвесту». Багато обіцянок залишаються обіцянками. Підприємства впродовж десятиліть отримують нові дозволи на викиди, не виконуючи взятих на себе зобов'язань. Це слід зупинити. Жителі таких міст, як Маріуполь, мають отримувати зрозумілі дати і строки запланованих модернізацій, а підприємства-забруднювачі повинні сплачувати величезні штрафи за невиконання умов дозволів.

кожного на найбільшому в Європі кладовищі».

Дуже емоційним був виступ генерального директора металургійного комбінату «Азовсталь» Єнвера Цікітшвілі, який розповів про зусилля підприємства, спрямовані на поліпшення екологічної ситуації. За його словами, закрили найбільші на підприємстві джерела забруднення: зупинили й знесли мартенівський цех, демонтували аглофабрику.

«Ще у 2010 році ми провели повний аудит джерел, які можуть впливати на забруднення довкілля, нарахувавши їх 419, і почали їх закриття. Отож через п'ять років на металургійному комбінаті з них залишилося 282, а викиди зменшилися вдвічі. До початку 2022 року плануємо привести всі доменні печі до стану вже капітально відремонтованої ДП №4 і зменшимо викиди на кожній із них до показників, навіть нижчих за європейські. Можу пообіцяти, що екологічна програма на 2012—2020 роки — це реальний проєкт, і ми його обов'язково виконаємо у ті строки, які визначили, — запевнив він і спробував звернутися до громадських активістів із побажанням не маніпулювати фактами і не вводити в оману жителів міста.

Коли обурені вигукми: «Ганьба!» трохи вшухли, опоненти за-

пропонували уважніше розглянути відомі факти, якими оперують керівники металургійного велета. А депутат Маріупольської міськради і голова постійної депутатської комісії з питань соціального захисту, охорони здоров'я і екології Максим Бородин відкинув традиційні звинувачення, які приписують громадським активістам: «Ніколи і ніде не лунала наша вимога про закриття обох комбінатів! І ніхто не каже, що металурги зовсім нічого не роблять для модернізації виробництва і поліпшення стану довкілля». А це розповів про неоднозначність деяких фактів і цифр.

Ось один із промовистих прикладів. У 2010-му комбінат «Азовсталь» забруднював довкілля на 144 тисячі тонн шкідливих викидів щороку, а у 2015 році кількість токсинів різко зменшилася — до 69 тисяч тонн. Погодьтеся, позитивна динаміка. Якби не такі цифри: у 2010 році виробництво сталі на підприємстві становило понад 5 мільйонів тонн, а у 2015-му знизилося до 2,8. Така сама ситуація і з чавуном: 4—5 мільйонів тонн у 2010-му і всього 3 мільйони в 2015 році. Тобто громадські активісти схильні вважати причинами поліпшення стану довкілля не ефективну модернізацію, а банальне скорочення виробництва.

Компромісна
арифметика

Не слід забувати: громадські слухання на тему екологічних негараздів у Маріуполі вперше відбулися відкрито й прозоро, а тому емоцій та взаємних звинувачень з обох боків не бракувало. Однак поступово переміг здоровий глузд, і учасники спільно почали шукати компромісне рішення. Цьому сприяли й певні зусилля присутнього голови Донецької обласної державної адміністрації — керівника обласної військово-цивільної адміністрації Павла Жебрівського, який чітко висловив подальші наміри керівників регіону.

«Хочемо звести до європейських норм шкідливі викиди в атмосферу в Маріуполі, і це наше головне завдання, — зазначив він. — Ми вже розробили програму щодо дотримання екологічних норм на території Донецької області: з 1 лютого у тестовому, а з 1 березня в повному обсязі в Маріуполі, Кураховому, Миколаївці, Новолуганському та Авдіївці запрацюють спеціальні станції, які видаватимуть результати у режимі онлайн, і кожен житель краю зможе відстежувати екологічну ситуацію в своєму місті».

Не секрет, що каменем спотикання стали подальші строки модернізації шкідливого виробництва. Власники і керівники металургійних комбінатів назвали свій термін — 7 років. Цей час для реалізації проєктів зумовлений термінами підготовки проєктної документації та проходження експертиз для затвердження. А громадські активісти виступали за пришвидшення цих робіт і відводили 2 роки. Та сторони зійшлися на компромісному варіанті: 5 років на завершення модернізації. Металургійні

комбінати вже засвідчили готовність піти назустріч побажанням жителів міста і прискорити давно очікувані роботи. Наприклад, на «Азовсталі» на рік раніше почнуть реалізовувати відповідний проєкт на доменній печі №3 і на два роки раніше — на двох конвертерах. Змінили строки реконструкції й на металургійному комбінаті імені Ілліча: вже у 2019-му (на три роки раніше) запланували завершити реконструкцію конвертера №3, відразу на 5 років швидше закінчать необхідні роботи у підбункерному приміщенні доменної печі №5, значно раніше відбудеться модернізація системи газоочищення.

Насамкінець учасники зібрання ухвалили рішення створити на базі департаменту екології і природних ресурсів Донецької ОДА робочу комісію у складі представників металургійних комбінатів, міської влади та громадськості, яка постійно контролюватиме дотримання нормативів кількості шкідливих викидів та виконання зобов'язань щодо природоохоронних заходів, ужитих металургійними підприємствами.

«Звичайно, ми проти того, щоб нас тріли шкідливими викидами, забруднювали повітря, землю та воду Азовського моря, — каже житель Маріуполя. — Як колишній працівник металургійного комбінату добре розумію: виконати все заплановане щодо модернізації виробництва просто неможливо. Проте є надія, що за п'ять наступних років такі відбудуться позитивні зміни і стан навколишнього середовища значно поліпшиться. Інша річ: як до подібного дожити? Бо затримати дихання на цей тривалий час навряд чи вдасться».

Ще один співрозмовник відзначив інший важливий момент громадських екологічних слухань. «Найбільша проблема — на жаль, звичне ставлення власників виробництва до забруднення довкілля та людей, які від цього потерпають, — переконалий він. — Керівники та головні фахівці комбінатів знову розповідають нам про зменшення шкідливих викидів як про якусь благодійність чи взагалі милостиню. Мовляв, нате вам і відчепіться! Хоч ідеться про виконання ними своїх прямих виробничих обов'язків і дотримання відповідних екологічних норм і законів, за порушення яких у цивілізованому світі жорстко карають. А у нас, як бачимо, здебільшого можемо домогтися тільки пришвидшення модернізації, яку, це всі розуміють, вже давно треба було завершити».

ДО РЕЧІ

За спостереженнями Маріупольської гідрометеорологічної обсерваторії, з 6 до 13 січня у Маріуполі разового перевищення критично допустимого рівня забруднювачами повітря за цей час не виявлено. Середньодобові норми вмісту формальдегіду було перевищено в 2,6; 4,1; 4,1; та 1,3 рази (6, 9, 10, та 11 січня). Високого і екстремально високого забруднення не виявлено.

А тим часом. У 2016 році промислові підприємства Донеччини сплатили 1 мільярд 259 мільйонів гривень екологічного податку, а це в 3,7 раза перевищує надходження екологічного податку в 2015 році. Сплатуючи екоподаток, підприємства частково компенсують негативний вплив на довкілля та виникнення шкідливих і небезпечних наслідків в результаті ведення господарської діяльності.

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

«Зелені» економіка й енергетика невтомно битимуть свої рекорди»

**Завідувач кафедри економіки та бізнес-адміністрування Сумського державного університету
Леонід МЕЛЬНИК**

Останнім часом у світі точаться розмови про «зелену» економіку, яка повинна замінити так звану буру. У чому різниця між ними і які проблеми розв'язує такий перехід? У чому особливості «зеленої» енергетики як складової новітніх економічних змін? Яке місце в цих процесах посідає Україна? На ці та інші запитання кореспондента «УК» відповів завідувач кафедри економіки та бізнес-адміністрування Сумського державного університету Леонід МЕЛЬНИК.

Головна і принципова різниця двох економік, каже Леонід Григорович, у підходах до використання ресурсів. «Бура» базується на одноразовому використанні викопного палива, руди, сировинних матеріалів. Тобто очевидний її марнотратний характер. З вилучених ресурсів відсікається все зайве, якого, за оцінками вчених, до 95 відсотків. Це зайве повертається природі в більш токсичному і непорядкованому стані, що руйнує і вбиває довкілля.

УК Тож на допомогу приходить «зелена» економіка?

— Так, це новий напрям в економічній науці, який сформувався протягом останніх двох десятиріч. В його основі — відновні ресурси та замкнені цикли їх використання. Закономірно, що вони вигідні з погляду економіки, екології тощо і, за великим рахунком, уособлюють завтрашній день життєдіяльності людства, яке гостро потребує грамотних рішень.

Ідеться про широкий спектр проблем і питань, пов'язаних з альтернативною енергетикою, органічним землеробством, IT-інженерією, тобто із «зеленими» важелями впровадження якісно нової системи управління на різних рівнях господарювання.

«Зелена» економіка — це не тільки альтернативні джерела енергії. Її магістральний шлях

— тотальна дематеріалізація виробництва і споживання продукції, тобто радикальне зниження матеріаломісткості та енергоємності економічних процесів.

Найбільш показовий товар у цьому сенсі — продукти IT. Тут Україна займає передові позиції. Кількість осіб, які так чи інакше мають справу з інформаційним продуктом, у середніх і великих містах сягає 10—20 відсотків працюючого населення, хоч багато хто в тіні. Втім, інколи демонструють справжні дива. Рік тому одеський стартап, який створювали п'ятеро колишніх студентів і який стоюється ідентифікації емоційного стану людини за виразом її обличчя, реалізовано за 150 мільйонів доларів.

Важливу роль відіграє перехід до технологій, в основі яких не відсікання зайвого, а додавання необхідного. Саме так працюють тривимірні та звані 3D-принтери. Технологічні зміни вражають. Очікують, що

мобільного телефону став надбанням кожного. За останні 10 років відносно недорогий 3D-принтер подешевшав з 18 000 доларів до 400 і далі дешевшає, а швидкість друку зросла у 100 разів.

Тобто виникають умови, за яких засобами виробництва володіють сотні мільйонів і навіть мільярди населення. На місце величезних виробничих комплексів приходять значна кількість (інколи мільйони) виробничих одиниць (зокрема, сонячних чи вітрових установок, технологічних ділянок, оснащених 3D-принтерами). Виробник і споживач отримують можливості спілкуватися один з одним.

Буде створено передумови для четвертої промислової революції (її ще називають Industry 4.0). Це відбувається на наших очах. Насамперед сформовано єдину універсальну мову для спілкування машин. Її назва — «цифра» (digit). Друге безпрецедентне явище — створення хмари, фактично прообразу всепланетного розуму — поєднання суперкомп'ютерів, гігантських баз даних («всепланетної пам'яті») та інтернет-мереж. Industry 4.0 прирмє до створення світу розумних машин і розумних мереж, здатних взагалі обходитися без втручання людини.

УК А яка ситуація в Україні?

Торік кількість приватних «зелених» генераторів збільшилася майже вп'ятеро — із ледь 200 у 2015-му до тисячі на сьогодні.

через 10 років кількість товарів, вироблених на 3D-принтерах, сягне 10 відсотків. Уже провідні взуттєві фірми почали застосовувати 3D-друк у виробництві. Словом, «зелена» економіка й енергетика і надалі невтомно битимуть свої рекорди.

УК Ідеться про Третю промислову революцію?

— Саме так, і значним надбанням стає колосальне здешевлення засобів виробництва. Неймовірний факт: з 1970-х років ціна сонячної енергії знижилася у 150 (!) разів. Персональний комп'ютер у формі

— Вона дещо засиділася на старті, а потім стрімко почала надолужувати згаяне. І на те є причини. Більшість українських олігархів, отримуючи значні доходи від матеріаломісткої і енергоємної «бурої» економіки (металургія, хімічна промисловість, торгівля енергоносіями), всіляко гальмували розвиток «зеленої» економіки. Доклав до цього руку і північний сусід, зацікавлений у збуті енергоносіїв. «Зелений» вибух стався вже після Революції гідності.

Сьогодні в кожній області зводять потужності альтернатив-

ДОСЬЄ «УК»

Леонід МЕЛЬНИК. Народився 1948 року в Сумах. Закінчив Сумський філіал Харківського політехнічного інституту за спеціальністю «інженер-механік», аспірантуру Московського інституту сталі та сплавів, докторантуру Московського інституту народного господарства ім. Г. Плеханова.

Нині завідувач кафедри економіки та бізнес-адміністрування Сумського держуніверситету, директор НДІ економіки розвитку МОН і НАН України. Доктор економічних наук, професор. Заслужений діяч науки і техніки України. Почесний науковець Сіанського університету економіки та фінансів (Китай). Лауреат премій Петра та Анни Патик (Канада), сумської обласної ім. А. Макаренка.

ної енергетики: сонячної, вітрової, біогазової. Протягом останніх двох років в експлуатацію введено десятки «зелених» об'єктів сумарною потужністю 1 ГВт. Так, поки що це менше трьох відсотків загального виробництва електроенергії. Але, по-перше, раніше такий показник планували лише на 2025 рік. По-друге, будівництво більшості потужностей тільки розпочинають і темпи прискорюють.

Прокинувся приватний сектор, якому держава гарантувала придбання за «зеленими» тарифами надлишків відповідної енергії. Торік кількість приватних «зелених» генераторів збільшилася майже вп'ятеро — із ледь 200 у 2015-му до тисячі на сьогодні.

Значно активізувалися ОСББ. За реальної фінансової підтримки держави та місцевих органів, що часто сягає 70 відсотків, реалізують заходи з енергозбереження та використовують альтернативні джерела енергетики.

Так, у Сумах більше двох років діє геліо-геотермальна електростанція при одному з багатоквартирних будинків на вулиці Новомістенській, де енергію забезпечують сонячні панелі та теплові насоси. Тамешні мешканці не тільки безкоштовно опалюють приміщення, а ще й продають надлишки енергії за «зеленими» тарифами, заробляючи на цьому. Нині в нашому краї у приватних садибах налічують понад 30 альтернативних генераторів.

Безпрецедентні показники демонструє електротранспорт. Ще два роки тому було кілька одиниць, тепер майже 2000. У більшості обласних центрів встановлено безкоштовні зарядні станції. Втім, електромобілі і без цього доводять свою

ефективність і вигідність, адже кілометр пробігу коштує 15–20 копійок. Імпорт електромобілів звільнено від митних зборів. У Львові і Рівному вже виготовляють власні електробуси, в Харкові — електротрактори.

До речі, на Саміті з клімату в Парижі позаторік представили план: до 2050 року вийти на стовідсоткове виробництво альтернативної енергії у 139 країнах. Серед них і Україна. Одне з найвагоміших досягнень — вартість альтернативної енергії зрівнялася з традиційною ще позаторік, хоча раніше це прогнозували на 2021-й. А 2017 рік приніс новий рекорд. З 1 січня в Нідерландах електропотяги стовідсотково перейшли на вітрову енергію.

УК Як наука робить свій внесок в «озеленення» економіки? — У навчальний процес Сумського державного університету введено кілька дисциплін, пов'язаних із оволодінням системним аналізом, формуванням інформаційного суспільства, «зеленої» економіки. студенти вивчають особливості третьої і четвертої промислових революцій. До речі, всі бажаючі можуть ознайомитися з моїми лекціями на цю тему в Ю-тубі. Нині до видання готують підручник «Формування «зеленої» економіки». Розуміючи важливість масового поширення «зелених» знань, два роки тому видав книжку «Філософські казки про розвиток», яку було номіновано серед кращих науково-популярних книжок України. Сумський держуніверситет посідає перше місце у списку «зелених» університетів серед українських вишів і 56-те — у світі.

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Вінниччину і Китай зацікавили електромобілі

Олег ЧЕБАН,
«Урядовий кур'єр»

СПІВПРАЦЯ. За результатами візиту делегації з Вінниччини до Китайської Народної Республіки досягнуто попередніх домовленостей про те, що представники цієї країни прибудуть в область для вивчення питань співробітництва в таких напрямках, як цукрова галузь, наукові розробки (їх має Вінницький національний технічний університет) та інвестування в будівництво двох заводів — із випуску електромобілів та соняч-

них батарей. За словами першого заступника голови облдержадміністрації Андрія Гижка, за 11 місяців 2016 року Китай займає першу позицію серед партнерів області як за експортом продукції, так і за імпортом. Причому вінничани вивозять більше, ніж ввозять. Область експортує олію, жири, деревину, готові харчові продукти тощо, а імпортує вироби з текстилю, полімерні матеріали і пластмаси, електротехнічне обладнання. Зовнішньоекономічний оборот між двома партнерами рік у рік зростає.

Під час нещодавнього візиту вінницька делегація відвідала провінції Східного Китаю, на які припадає лівовою частка промислового виробництва в державі. Тут подоляни ознайомилися зі спеціальною економічною зоною, де будують завод із виробництва літєвих батарей. Також вони побували на заводі автомобільної компанії JAC (провінція Аньхой) та мали зустріч, присвячену питанням наукової розробки електромобілів (провінція Нінбо). Побачене стимулює розширювати співпрацю.

Внутрішні інвестиції особливо цінні

Олександр СУМСЬКИЙ
для «Урядового кур'єра»

ПЕРСПЕКТИВА. На Сумщині стартував один із наймасштабніших останнім часом інвестиційний проект в агропромислового комплексу краю. Агрофірма «Вікторія» Білопільського району — флагман сільськогосподарського виробництва області та України — розпочала будівництво сучасного елеваторного комплексу з усіма комунікаціями та інженерними мережами загальною потужністю зберігання 77 тисяч тонн збіжжя.

Як розповів генеральний директор «Вікторії» Сергій Бондаренко, новобудова зай-

матиме 12 гектарів. Окрім елеватора, буде зведено адміністративну будівлю площею 650 квадратних метрів, в якій розмістять дослідницьку лабораторію. Комплекс матиме сучасне обладнання й устаткування європейського виробництва, в тому числі відомої німецької компанії PETKUS.

Передбачено також будівництво залізничної гілки протяжністю майже 1,7 кілометра, двох під'їзних колій з двома маневровими пристроями, газопроводу на 1,2 кілометра, лінії електричних передач потужністю 2,5 мегавата тощо.

Так господарство, яке кілька років тому стало базовим у

групі компаній «Лебединський насінневий завод», створить надійну основу для майбутньої роботи не на один десяток років. Голова Сумської ОДА Микола Ключко переконаний: такий інвестиційний проект заслуговує всілякої підтримки і сприяння, адже йдеться про внутрішні інвестиції, які особливо цінні.

Підприємство матиме місцеву реєстрацію, тут буде створено 60 нових робочих місць, тож місто Білопіль має право розраховувати на додаткові надходження коштів до місцевого бюджету. За попередніми розрахунками, елеваторний комплекс стане до ладу наприкінці літа цього року.

ДОКУМЕНТИ

Перевірка   3. Призначений орган з оцінки відповідності (далі — призначений орган), обраний виробником, проводить належні дослідження і випробування з метою перевірки відповідності продукції затвердженому типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та відповідним вимогам Технічного регламенту.   Дослідження і випробування для перевірки відповідності продукції відповідним вимогам проводяться шляхом дослідження та випробування кожної одиниці продукції, як зазначено в пунктах 4 і 5 цього додатка.   Перевірка відповідності шляхом дослідження та випробування кожної одиниці продукції   4. Кожна одиниця продукції повинна бути окремо досліджена та підлягає належним випробуванням, які визначені у відповідному стандарті(ах) з переліку національних стандартів, зазначеного у пункті 38 Технічного регламенту, та/або рівноцінним випробуванням, встановленим у відповідних технічних специфікаціях, з метою перевірки їх відповідності затвердженому типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та відповідним вимогам Технічного регламенту.   У разі відсутності таких стандартів відповідний призначений орган повинен прийняти рішення про те, які відповідні випробування мають бути проведені.   5. Призначений орган повинен видати сертифікат відповідності на підставі проведених досліджень та випробувань та нанести свій ідентифікаційний номер на кожну затверджену одиницю продукції або доручити його нанесення під свою відповідальність.   Виробник повинен зберігати сертифікати відповідності для надання на запити органів державного ринкового нагляду для інспекційних цілей протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка продукції цієї моделі.   Маркування знаком відповідності технічним регламентам, декларація про відповідність та заява про відповідність   6. Виробник наносить знак відповідності технічним регламентам та під відповідальність призначеного органу, зазначеного в пункті 3 цього додатка, його ідентифікаційний номер на кожну одиницю продукції (за винятком компонентів), що відповідає затвердженому типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та застосовним вимогам Технічного регламенту.   7. Виробник складає письмову декларацію про відповідність для кожної моделі продукції (крім компонентів) та зберігає її для надання на запити органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка продукції цієї моделі (крім компонентів). У декларації про відповідність повинна бути ідентифікована модель продукції, для якої її було складено. Кожен виріб (крім компонентів) повинен супроводжуватися копією декларації про відповідність.   У разі надання призначеним органом, зазначеним у пункті 3 цього додатка, згоди та під його відповідальність виробник також може наносити ідентифікаційний номер цього призначеного органу на продукцію (крім компонентів).   8. Виробник складає письмову заяву про відповідність для кожної моделі компонента та зберігає її для надання на запити органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка компонента цієї моделі. У заяві про відповідність повинна бути ідентифікована модель компонента, для якої її було складено. Кожен компонент повинен супроводжуватися копією заяви про відповідність.   9. За згодою призначеного органу та під його відповідальність виробник може наносити ідентифікаційний номер цього призначеного органу на продукцію в процесі виробництва.   Уповноважений представник   10. Обов'язки виробника від його імені та під його відповідальність можуть бути виконані його уповноваженим представником за умови визначення цих обов'язків у дорученні. Уповноважений представник не може виконувати обов'язки виробника, визначені в пункті 2 цього додатка.   Додаток 6   до Технічного регламенту   МОДУЛЬ C1   (відповідність типу на основі внутрішнього контролю виробництва з випробуваннями продукції під наглядом)   1. Відповідність типу на основі внутрішнього контролю виробництва з випробуваннями продукції під наглядом є частиною процедури оцінки відповідності, за допомогою якої виробник виконує обов'язки, встановлені в пунктах 2—4 цього додатка, та гарантує і декларує під свою виключну відповідальність, що певна продукція відповідає типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та Технічному регламенту обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечних середовищах (далі — Технічний регламент), які застосовуються до зазначеної продукції.   Виробництво   2. Виробник вживає всіх заходів, необхідних для того, щоб виробничий процес і контроль за ним забезпечували відповідність виготовленої продукції типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та вимогам Технічного регламенту, які застосовуються до зазначеної продукції.   Контроль продукції   3. З метою перевірки відповідності продукції типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та відповідним вимогам Технічного регламенту виробник або особа, що діє від його імені, повинні для кожної виготовленої одиниці продукції провести одне чи кілька випробувань одного або кількох визначених показників продукції. Відповідальність за проведення зазначених випробувань несе призначений орган з оцінки відповідності, обраний виробником.   Виробник під відповідальність призначеного органу з оцінки відповідності наносить його ідентифікаційний номер у процесі виробництва.   Маркування знаком відповідності технічним регламентам, декларація про відповідність та заява про відповідність   4. Виробник наносить знак відповідності технічним регламентам на кожну одиницю продукції (крім компонентів), що відповідає типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та застосовним вимогам Технічного регламенту.   5. Виробник складає письмову декларацію про відповідність для моделі продукції (крім компонентів) та зберігає її для надання на запити органам державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка цієї моделі. У декларації про відповідність повинна бути ідентифікована модель продукції, для якої її було складено. Кожен виріб (крім компонентів) повинен супроводжуватися копією декларації про відповідність.   6. Виробник складає письмову заяву про відповідність для кожної моделі компонента та зберігає її для надання на запити органам державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка компонента цієї моделі. В заяві про відповідність повинна бути ідентифікована модель компонента, для якої ця заява була складена. Кожен компонент повинен супроводжуватися копією заяви про відповідність.   Уповноважений представник   7. Обов'язки виробника, визначені в пунктах 4—6 цього додатка, від його імені та під його відповідальність можуть бути виконані його уповноваженим представником за умови визначення цих обов'язків у дорученні.   Додаток 7   до Технічного регламенту   МОДУЛЬ E   (відповідність типу на основі забезпечення якості продукції)   1. Відповідність типу на основі забезпечення якості продукції є частиною процедури оцінки відповідності, за допомогою якої виробник виконує обов'язки, встановлені в пунктах 2 і 12—14 цього додатка, та гарантує і декларує під свою виключну відповідальність, що певна продукція відповідає типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та вимогам Технічного регламенту обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечних середовищах (далі — Технічний регламент), які застосовуються до зазначеної продукції.   Виробництво   2. Виробник застосовує схвалену систему управління якістю для контролю та випробувань готової продукції, яка зазначена в пунктах 3—7 цього додатка та підлягає нагляду згідно з пунктами 8—11 цього додатка.   Система управління якістю   3. Виробник подає обраному ним призначеному органу з оцінки відповідності (далі — призначений орган) заяву на оцінку своєї системи управління якістю стосовно певної продукції, в якій зазначається найменування та адреса виробника, а в разі подання заявки уповноваженим представником — також його найменування і адреса та інформація про те, що така заявка не подана до жодного іншого призначеного органу, до якої додаються: уся відповідна інформація щодо заявленої категорії продукції; документація щодо системи управління якістю; технічна документація стосовно затвердженого типу та копію сертифіката експертизи типу.   4. Система управління якістю повинна гарантувати відповідність продукції типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та застосовним вимогам Технічного регламенту.   Усі прийняті виробником елементи, вимоги та положення системи управління якістю повинні бути систематично і упорядковано задокументовані у вигляді політик, процедур та інструкцій, викладених у письмовій формі. Документація стосовно системи управління якістю повинна давати можливість однозначного тлумачення програм, планів, настанов і записів щодо якості. Ця документація повинна містити, зокрема, належний опис: цілей у сфері якості та організаційної структури, обов'язків і повноважень керівництва стосовно якості продукції; досліджень і випробувань, які будуть проводитися після виготовлення; записів щодо якості виробничого процесу та/або продукції (протоколи контролю та результати випробувань, дані калібрувань, протоколи стосовно кваліфікації відповідного персоналу тощо); засобів моніторингу, за допомогою яких досягається необхідний рівень ефективного функціонування системи управління якістю.   5. Призначений орган повинен оцінити систему управління якістю з метою визначення рівня її відповідності вимогам, зазначеним у пункті 4 цього додатка.   Призначений орган повинен припускати відповідність вимогам, зазначеним у пункті 4 цього додатка, тих елементів системи управління якістю, що відповідають відповідним вимогам стандарту з переліку національних стандартів, зазначеного у пункті 38 Технічного регламенту.   Група з аудиту, крім членів, які мають досвід з оцінки систем управління якістю, повинна мати у своєму складі принаймні одного члена, який має досвід оцінювання відповідної продукції та технології її виготовлення, а також знання застосовних вимог Технічного регламенту. Проведення аудиту повинно включати відвідування підприємств виробника для здійснення оцінки. Група з аудиту повинна проаналізувати технічну документацію, зазначену в абзаці шостому пункту 3 цього додатка, з метою перевірки здатності виробника визначати відповідні вимоги Технічного регламенту та проводити дослідження, необхідні для забезпечення відповідності продукції таким вимогам.   Призначений орган повинен повідомити виробнику про своє рішення. Зазначене повідомлення повинно містити висновки аудиту та обґрунтоване рішення за результатами оцінки.   6. Виробник повинен виконувати обов'язки, пов'язані із забезпеченням функціонування схваленої системи управління якістю, та підтримувати її в адекватному та ефективному стані.   7. Виробник зобов'язаний повідомляти призначеному органу, який схвалив систему управління якістю, про будь-які заплановані зміни у системі управління якістю.   Призначений орган повинен оцінити будь-які запропоновані зміни та прийняти рішення щодо того, чи буде змінена система управління якістю надалі відповідати вимогам, зазначеним у 4 цього додатка, чи необхідно провести повторну оцінку.   Призначений орган повинен повідомити виробнику про своє рішення. Зазначене повідомлення повинно містити висновки дослідження та обґрунтоване рішення за результатами оцінки.   Нагляд під відповідальністю призначеного органу   8. Призначений орган здійснює нагляд з метою пересвідчитися в належному виконанні виробником обов'язків, пов'язаних із забезпеченням функціонування схваленої системи управління якістю.   9. Для досягнення цілей оцінки виробник зобов'язаний надавати призначеному органу доступ до місць виробництва, контролю, випробувань і зберігання продукції, а також усю необхідну інформацію, зокрема: документацію системи управління якістю; записи щодо якості виробничого процесу та/або продукції (протоколи контролю та результати випробувань, дані калібрувань, звіти стосовно кваліфікації відповідного персоналу та інше).   10. Призначений орган повинен проводити періодичні аудити, щоб пересвідчитися в тому, що виробник підтримує в належному стані і застосовує систему управління якістю, а також надавати виробнику звіт про аудит.   11. Крім періодичних аудитів, призначений орган може здійснювати відвідування виробника без попередження. Під час таких відвідувань призначений орган у разі потреби може проводити випробування продукції або доручати їх проведення з метою перевірки правильності функціонування системи управління якістю. Призначений орган повинен надавати виробнику звіт про відвідування, а в разі проведення випробувань — також протокол випробувань.   Маркування знаком відповідності технічним регламентам, декларація про відповідність та заява про відповідність   12. Виробник наносить знак відповідності технічним регламентам і під відповідальність призначеного органу, зазначеного в пункті 3 цього додатка, його ідентифікаційний номер на кожну одиницю продукції (крім компонентів), що відповідає типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та застосовним вимогам Технічного регламенту.   13. Виробник складає письмову декларацію про відповідність для кожної моделі продукції (крім компонентів) та зберігає її для надання на запити органам державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка продукції цієї моделі. У декларації про відповідність повинна бути ідентифікована модель продукції, для якої її було складено. Кожен виріб (крім компонентів) повинен супроводжуватися копією декларації про відповідність.   14. Виробник складає письмову заяву про відповідність для кожної моделі компонента та зберігає її для надання на запити органам державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка компонента цієї моделі. В заяві про відповідність повинна бути ідентифікована модель компонента, для якої ця заява була складена. Кожен компонент повинен супроводжуватися копією заяви про відповідність.   15. Виробник повинен протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка моделі продукції зберігати для надання на запити органів державного ринкового нагляду: документацію, зазначену в пункті 3 цього додатка; документацію щодо схвалених змін, зазначених у пункті 7 цього додатка; рішення, звіти та протоколи призначеного органу, зазначені в пунктах 7, 10 і 11 цього додатка.   16. Призначений орган повинен інформувати орган, що призначає, про системи управління якістю, які були схвалені або схвалення яких були скасовані, а також періодично чи на запит органу, що призначає, надавати йому список систем управління якістю, у схваленні яких відмовлено або дію яких зупинено чи іншим чином обмежено.   Призначений орган повинен інформувати інші призначені органи про системи управління якістю, у схваленні яких відмовлено або дію яких зупинено чи які скасовано або встановлено щодо них інші обмеження, а також на їх запит — про системи управління якістю, які були схвалені.   Уповноважений представник   17. Обов'язки виробника, визначені в пунктах 3, 7, 12—15 цього додатка, від його імені та під його відповідальність можуть бути виконані його уповноваженим представником за умови визначення цих обов'язків у дорученні.   Додаток 8   до Технічного регламенту   МОДУЛЬ A   (внутрішній контроль виробництва)   1. Внутрішній контроль виробництва є процедурою оцінки відповідності, за допомогою якої виробник виконує обов'язки, встановлені в пунктах 2—6 цього додатка, та гарантує і декларує під виключну відповідальність, що певна продукція відповідає вимогам Технічного регламенту обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечних середовищах (далі — Технічний регламент), які застосовуються до зазначеної продукції.   Технічна документація   2. Виробник розробляє технічну документацію, яка дає можливість оцінити відповідність продукції відповідним вимогам і включає належний аналіз та оцінку ризику (ризиків).   У технічній документації зазначаються застосовні вимоги та охоплені, наскільки це стосується такої оцінки, питання проектування, виробництва та функціонування продукції. Технічна документація має містити, зокрема такі елементи: загальний опис продукції; ескізний проект, виробничі креслення та схеми компонентів, складальних вузлів, електричних кіл тощо; описи та пояснення, необхідні для розуміння зазначених креслень і схем та функціонування продукції; список застосованих повністю чи частково стандартів з переліку національних стандартів, передбаченого пунктом 38 Технічного регламенту, а в разі, коли зазначені стандарти не були застосовані, — описи рішень, прийнятих з метою забезпечення відповідності суттєвим вимогам Технічного регламенту, а також список інших відповідних технічних специфікацій, що були застосовані. У разі часткового застосування стандартів з переліку національних стандартів у технічній документації повинні бути зазначені ті частини, які були застосовані; результати виконаних проектних розрахунків, проведених досліджень тощо; протоколи випробувань.   Виробництво   3. Виробник вживає всіх заходів, необхідних для того, щоб виробничий процес і контроль за ним забезпечували відповідність виготовленої продукції технічній документації, зазначеній в пункті 2 цього додатка, та вимогам Технічного регламенту, які застосовуються до зазначеної продукції.   Маркування знаком відповідності технічним регламентам, декларація про відповідність та заява про відповідність   4. Виробник наносить знак відповідності технічним регламентам на кожну одиницю продукції (крім компонентів), що відповідає застосовним вимогам Технічного регламенту.   5. Виробник складає письмову декларацію про відповідність для кожної моделі продукції (крім компонентів) та зберігає її разом із технічною документацією для надання на запити органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка продукції цієї моделі. У декларації про відповідність повинна бути ідентифікована модель продукції, для якої її було складено. Кожен виріб (крім компонентів) повинен супроводжуватися копією декларації про відповідність.   6. Виробник складає письмову заяву про відповідність для кожної моделі компонента та зберігає її разом із технічною документацією для надання на запити органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останнього зразка компонента цієї моделі. В заяві про відповідність повинна бути ідентифікована модель компонента, для якої ця заява була складена. Кожен компонент повинен супроводжуватися копією заяви про відповідність.   Уповноважений представник   7. Обов'язки виробника, визначені в пунктах 4—6 цього додатка, від його імені та під його відповідальність можуть бути виконані його уповноваженим представником за умови визначення цих обов'язків у дорученні.   Додаток 9   до Технічного регламенту   МОДУЛЬ G   (відповідність на основі перевірки одиниці продукції)   1. Відповідність на основі перевірки одиниці продукції є процедурою оцінки відповідності, за допомогою якої виробник виконує обов'язки, встановлені в пунктах 2—4 і 6—8 цього додатка, та гарантує і декларує під свою виключну відповідальність, що відповідний виріб, до якого було застосовано положення пункту 5 цього додатка, відповідає вимогам Технічного регламенту обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечних середовищах (далі — Технічний регламент), які застосовуються до зазначеного виробу.   Технічна документація   2. Виробник розробляє технічну документацію та надає її призначеному органу з оцінки відповідності (далі — призначений орган), зазначеному в пункті 5 цього додатка. Технічна документація дає можливість оцінити відповідність продукції застосовним вимогам Технічного регламенту і включає належний аналіз та оцінку ризику (ризиків). У технічній документації визначаються застосовні вимоги та охоплені, наскільки це стосується такої оцінки, питання проектування, виробництва та функціонування продукції. Технічна документація має містити, зокрема, такі елементи: загальний опис продукції; ескізний проект, виробничі креслення та схеми компонентів, складальних вузлів, електричних кіл тощо; описи та пояснення, необхідні для розуміння зазначених креслень і схем та функціонування продукції; список застосованих повністю чи частково стандартів з переліку національних стандартів, передбаченого пунктом 38 Технічного регламенту, а в разі, коли зазначені стандарти не були застосовані, — описи рішень, прийнятих з метою забезпечення відповідності суттєвим вимогам Технічного регламенту, а також список інших відповідних технічних специфікацій, що були застосовані. У разі часткового застосування стандартів з переліку національних стандартів у технічній документації повинні бути зазначені ті частини, які були застосовані; результати виконаних пректних розрахунків, проведених досліджень тощо; протоколи випробувань.   3. Виробник повинен зберігати технічну документацію для надання її у разі потреби відповідним органам державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення останнього зразка продукції в обіг.   Виробництво   4. Виробник вживає всіх заходів, необхідних для того, щоб виробничий процес і контроль за ним забезпечували відповідність виготовленого виробу застосовним вимогам Технічного регламенту.   Перевірка   5. Обраний виробником призначений орган проводить чи доручає проведення належних досліджень і випробувань, установлених у відповідних стандартах з переліку національних стандартів, відповідність яким надає презумпцію відповідності продукції суттєвим вимогам щодо охорони здоров'я та безпечності, або рівноцінних випробувань, визначених у відповідних технічних специфікаціях, з метою оцінки відповідності виробу застосовним вимогам Технічного регламенту. У разі відсутності такого стандарту відповідний призначений орган повинен прийняти рішення щодо відповідних випробувань, які будуть проводитися.   Призначений орган повинен видати сертифікат відповідності стосовно проведених досліджень і випробувань та нанести свій ідентифікаційний номер на затверджений виріб або доручити його нанесення під свою відповідальність.   Виробник зобов'язаний зберігати сертифікати відповідності для надання на запити органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення виробу в обіг.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Лютнева хурделиця до березня простелиться

НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ. На Стрітення Господнє у церквах освячують воду і свічки — майбутні обереги

Павло ЛАРІОНОВ
для «Урядового кур'єра»

Як і передбачали прогнози у попередньому нашому календарі, січень снігом посік і морозом припік. Та, як мовиться у народі, немає лиха без добра. Сніжна зима — це гарантовані запаси вологи для спраглої землі, запорука гарного майбутнього врожаю.

Лютий — поріг між зимою і весною. Останню ми завше чекаємо з нетерпінням. Якою вона буде цього річ? Наші прадіди лишили нам спостереження, за якими вони передбачали стан погодних умов не лише на наступний день, тиждень, а й на місяці. Тож звернемося до народних прикмет. Пов'язані вони здебільшого з релігійними святами. Четвертий день місяця — Тимофія-Півзимника. За народним календарем, мінає половина зими. Тривалість дня невинно збільшується на дві хвилини. Сонечко відчутно пригріває. Пасічники повинні послухати, як поведуться у вуликах бджоли. Якщо чується тривожне гудіння — їм бракує тепла або їжі. Погожий сонячний Півзимник віщує ранню весну. Якщо ж день вітряний, з хурделицею, то впродовж місяця погода буде мінливою, а «лютнева хурделиця до березня простелиться».

Тимофієві на п'яти наступують Ксенія-Веснопровісниця (6) і Трохим-Перезимник (14). Господарям слід готуватися до зустрічі весни: перевірити, чи вистачить зимових запасів для себе і для худоби, у якому стані насіннєве збіжжя. Якщо день на Оксани теплий, хмари плывуть високо — весна буде теплою, а гарна погода утримається до кінця місяця. Старі люди кажуть: «Яка Оксана, така й весна». Інше прислів'я стверджує: «Оксана дорогу кує, а Трохим псує». Це означає, що морози ідуть на спад, настає помітне потепління. Від Трохима повсюдно зникає сніжний покрив, на осонні з'являються проталини. Трохим-Перезимник поспішає на велике урочисте свято зустрічі весни — Стрітення Господнє. У храмах цього дня відбуваються велелюдні богослужіння, парафіяни освячують воду та свічки, які після цього стають оберегами. Стрітенською свічкою на одвірках помешкань ставлять хрестик, «щоб хату стеріг і злі сили не пускав на поріг». Крихту воску від цієї свічки беруть із собою як оберіг ті, хто виру-

Останній зимовий місяць дволикій: і морозом налякає, і теплом приголубить; то січем потягне, то березнем прозирне

НАШ КАЛЕНДАР

4 лютого	—	Всесвітній день боротьби із захворюванням на рак
6 лютого	—	Оксани. Ксенії-Веснопровісниці
6—12 лютого	—	Всесвітній тиждень гармонійних міжконфесійних відносин
9 лютого	—	Міжнародний день стоматолога; Івана Золотоустого. Цього дня поминають померлих батьків
13 лютого	—	Всесвітній день радіо
15 лютого	—	День вшанування учасників бойових дій на території інших держав; Стрітення Господнє
19 лютого	—	25 років тому Верховна Рада України затвердила Тризуб як малий герб держави, вважаючи його головним елементом Великого герба України
20 лютого	—	День Героїв Небесної Сотні; День соціальної справедливості; Всесвітній день соціальної справедливості
20—26 лютого	—	Сиропусний тиждень. Масляна
21 лютого	—	Міжнародний день рідної мови
26 лютого	—	Прощена неділя. Заговини на Великий піст
27 лютого	—	День працівників патрульно-постової служби України; початок Великого посту

шає з рідної домівки у далеку дорогу. Вважають, що цілющою силою наділена освячена стрітенська вода. Нею окроплюють помешкання, бджолярі — вулики, «щоб бджоли плодилися і добре роїлися», дають хворим, додають у купіль для немовлят.

Запам'яталося мені це свято з дитинства ще й тим, що в цей день матуся пекла з підсолоджененого тіста «жайворонків». З такими самими пряниками збиралися на горбочку біля нашої хати сусідські діти. Ми обмінювалися печивом «на смак» — чіс солодке, піднімали його над головами і закликали в гості весну. До наших днів збереглася гарна традиція — вивішувати цього дня у садах шпаківні.

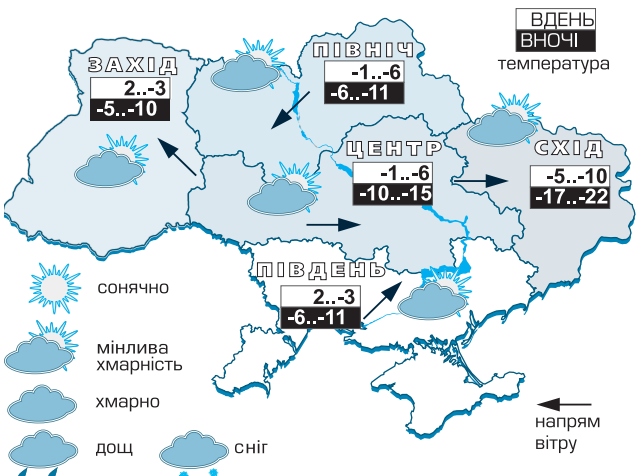
Якщо на Стрітення відлига, капіж — весна буде ранньою і теплою, а літо врожайним; якщо йтиме сніг — весна буде затяжною; снігова хурделиця — на пізню і холодну весну.

Вінець усіх зимових свят — Сиропусний тиждень, або, як кажуть у народі, Масниця, Масляна, проводи зими. Цьогоріч не всім святкуватиметься весело. Адже в цей день другий рік поспіль відзначатимемо скорботну календарну дату — День Героїв Небесної Сотні. На превеликий жаль, число жертв Революції гідності мало не щодня поповнюється іменами полеглих або поранених бійців у зоні АТО, мирних жителів міст і сіл, що прилягають до зони бойових дій. А ще є без-

вісти зниклі, ті, хто потрапив у полон, викрадені окупантами на підконтрольних їм територіях. Важко збагнути здоровим глуздом те, що відбувається. Нашу державу загарбують, грабують, плондрують міста і села новітньою зброєю, вбивають патріотів-захисників, мирних жителів, і кінця-краю цьому жахиттю не видно. Виявляється, наші доблесні Збройні сили не можуть дати адекватної відсічі ворогу, бо по руках і ногах зв'язані угодами. Агресор же цих угод не дотримувався жодного дня. То, може, настав час рішуче покінути з терористами, які тримають у заручниках частину донеччан і луганців?

Та життя триває. Відсвяткували ми новорічні та різдвяні свята, відсвяткуємо Стрітення і Масляну, проведемо зиму. 26 лютого — Прощена неділя. Здавна в цей останній день перед Великим постом родичі й сусіди ходять одне до одного просити прощення за умисне чи ненавмисне вчинення якихось образ. Яка добра християнська традиція! Може, станеться у наших ворогів прозріння і вони отямляться, припинять проливати християнську кров. Адже Заповіді Господні закликають любити ближнього, як самого себе, не вбивати, не красти. То якої ж віри ви, пропагандисти «руського міра»? Це ж великий гріх — жити в личині агресора, злодія, убивці. Це і до вас через століття звертається наш український Пророк Тарас Шевченко: «Схаменіться! Будьте люди, бо лихо вам буде...»

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 1 ЛЮТОГО

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	-6 -11	-1 -6	Черкаська	-10 -15	-1 -6
Житомирська	-6 -11	0 -5	Кіровоградська	-11 -16	-1 -6
Чернігівська	-10 -15	-1 -6	Полтавська	-12 -17	-1 -6
Сумська	-13 -18	-3 -8	Дніпропетровська	-14 -19	-1 -6
Закарпатська	-4 -9	+2 -3	Одеська	-4 -9	+2 -3
Рівненська	-5 -10	+2 -3	Миколаївська	-6 -11	+2 -3
Львівська	-4 -9	-2 +3	Херсонська	-9 -14	+2 -3
Івано-Франківська	-4 -9	-2 +3	Запорізька	-12 -17	0 -5
Волинська	-4 -9	-2 +3	Харківська	-17 -22	-5 -10
Хмельницька	-6 -11	+2 -3	Донецька	-15 -20	-3 -8
Чернівецька	-6 -11	+2 -3	Луганська	-17 -22	-5 -10
Тернопільська	-5 -10	+2 -3	Крим	-6 -11	+2 -3
Вінницька	-6 -11	-1 -6	Київ	-6 -8	-2 -4

Укргідрометцентр

Змішані почуття європершості

Ганна РОМАШКО
для «Урядового кур'єра»

БІАТЛОН. Чемпіонат Європи з біатлону в польському місті Душнікі-Здруй збірна України завершила бронзовою нагородою у змішаній естафеті. За складом учасників українці мали бути серед претендентів на «золото». Жіночу частину збірної України представляли володарка «бронзи» в індивідуальній гонці Анастасія Меркушина та двічі титулована на цій першості Юлія Джима, а в чоловіків бігли Олександр Жирний та Руслан Ткаленко. Проте проблеми в цій гонці створила саме її головна надія — Юлія Джима, яка бігла на другому етапі. Вона двічі промахнулася на першій стрільбі і настріляла коло штрафу на другому вогневому рубежі. Утім, завдячуючи добрій швидкості Юля здала естафету четвертою. Олександр Жирний та Руслан Ткаленко провели гонку майже ідеально, і в команди мало б бути заслужене друге місце. Втім, на фінішній прямій «срібло» в українців відібрали норвежці. Показово, що збірна України на церемонії нагородження призерів чемпіонату Європи не слухала гімну Росії, спортсмени якої стали переможцями змішаної естафети. Українські біатлоністи залишили п'єдестал, щойно пролунали перші акорди, повідомляє Укрінформ. Росіяни також його недослухали і пішли за ними. Наступним стартом біатлоністів буде чемпіонат світу, який відбудеться 9—19 лютого в Хохфільцені (Австрія).

Юлія Джима, Анастасія Меркушина, Руслан Ткаленко та Олександр Жирний (зліва направо) здобули четверту нагороду чемпіонату Європи